

Luthersk katekismus i sjælesorg

Anmeldt af Thomas Forum Lollike

Hvad er det første, du tænker på, når du hører navnet Martin Luther? En del vil tænke reformator, rebel, Guds mand, teolog. Det er dog ikke så mange, der vil tænke på Martin Luther som en sjælesørger. Han var ofte spids i sine kommentarer, og han var ikke bange for at angribe sine modstandere med voldsomme beskrivelser. Sjaastad viser dog, at dette kun er overfladen, for hvis man dykker ned i hans tekster, finder man en sjælesørgerisk og pædagogisk forfatter, der har hjulpet mennesker i åndelige kriser i 500 år.

Den lille katekismus har i næsten alle disse år været almandseje i alle lutherske hjem. For mange kostede det for meget at købe en Bibel, men katekismen og senere Pontopidans udlæggelse af den har været dogmatikken for lægfolk i 500 år. Her har man hentet trøst og opbyggelse for sin sjæl, her har man fundet inspiration til at oplære sine børn i den kristne forsagelse og tro.

Når der går nogle generationer, forandrer sproget sig. I Norge fik man i 2012 en ny oversættelse af Den norske kirkes bekendelsesskrifter. Men sommetider har man brug for noget mere end en ny oversættelse. 'Fri og forankret' er et godt værktøj til samtale og til dels nytænkende måde at bruge katekismen på. Historisk set har man gerne brugt Luthersk katekismus som en trosoplæring i hjemmet. Nu viser Sjaastad, hvordan man kan bruge den i sjælesorgen.

For både Sjaastad og Luther er det vigtigt at vægtlægge lovens tre brug. Loven skal være en samfundsordning, loven skal vise os, at vi er syndere, og sidst, men ikke mindst, loven skal føre til en erkendelse af at vi har brug for Kristus. Det er først og fremmest i sidste brug, at sjælesorgen kommer os til hjælp. Her er der en trøst i, hvad Kristus har gjort, og som jeg skal slippe for at stræbe forgæves efter.

De ti bud, hvordan kan de være sjælesørgeriske? Pointen er ikke nødvendigvis at fortælle konfidenten (den der opsøger sjælesorg), at vedkommende er en synder. Selv om en god sjælesørger holder fast ved nogle bibelske sandheder. Man er ikke en god sjælesørger, hvis man piller ved de ordninger, Gud har for ægteskabet. Så bedrager man konfidenten og måske også sig selv. Hvis man kommer til erkendelse af, at man har svært ved at leve op til det første bud, hvordan finder man så trøst i at høre, at man ikke skal have andre guder? Her er det sjælesørgerens opgave at vise, hvad budene faktisk siger. Du skal ikke have andre guder end Gud, fordi Gud er den eneste Gud. Gud er den eneste, som kan give håb, trøst og evigt liv.

Sådan går Sjaastad gennem hele katekismen og viser, hvordan Luthers forklaring til de ti bud, trosbekendelsen og fadervor kan bruges i sjælesorgen, og han viser, hvordan disse tekster hænger sammen. Bogen er så god, at man ville håbe, at nogen havde tid til at oversætte den til dansk, det fortjener den!

Lektor emeritus Egil Sjaastad: Fri og forankret – Katekismen som ankerfeste for troen og sjælesorgen (Norsk udgivelse) 286 sider. 326 NOK. Forlag: Lunde Forlag, Norge 2021

Et liv i tjeneste

Anmeldt af Kristian Kristiansen

Var det en lykkelig barndom, jeg så havde? spørger forfatteren indledningsvis retorisk. Og svaret siger nok ikke så lidt om det holdningsskifte, vi på blot få generationer har oplevet. Vi brugte ikke den slags flotte ord i vores familie, lyder det:

"Men jeg er dog sikker på, at vi var mindst lige så tilfredse, som mange danske familier er det i dag – og det til trods for, at pengene i dag sidder løsere, og velstanden er væsentlig højere. Mine forældre ... gav os det, de havde – deres omsorg, deres arbejde og deres tid. Og så gjorde de os bevidste om, at meningen med livet ikke lå gemt i, hvor meget vi ejede, men hvordan vi forvaltede det, vi ejede – både livet og pengene" (s. 13-14).

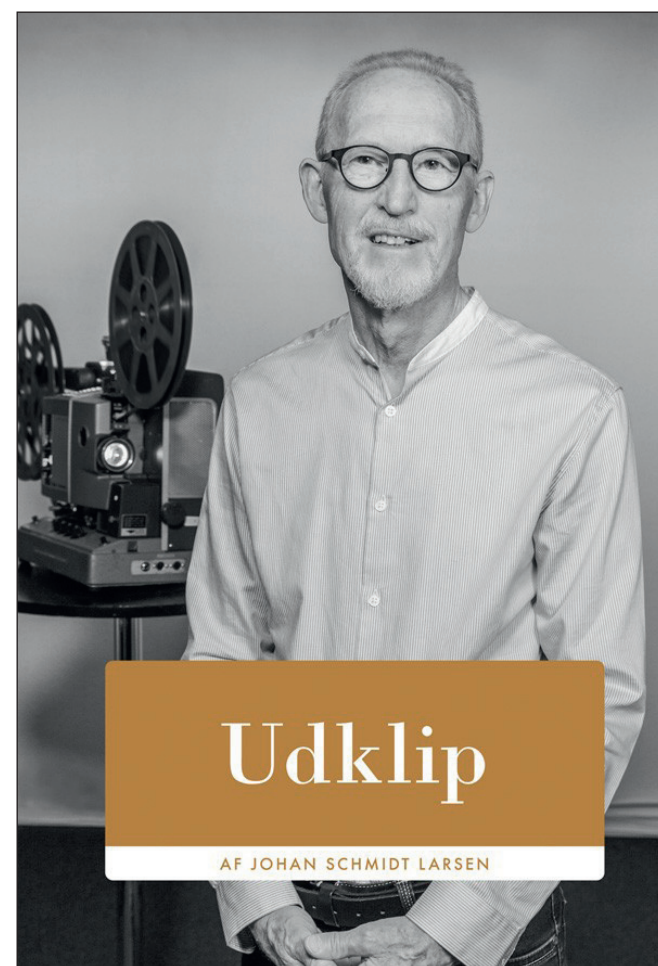
Det er en bog, som i en vis forstand ikke er privat – den fokuserer i højere grad på de institutioner, der blev vigtige hovedspor i forfatterens liv: KFUM-spejderne, KFUM & K og Indre Mission, Diakonhøjskolen; alt sammen levende og flydende berettet; stilen gør, at enkelte gentagelser ikke undgås, men udbyttet derimod gør, at man let tilgiver det. Det er levet liv, det her – og det kræver sin plads.

Man mindes titlen på et digt af Johannes V. Jensen: "Som dreng skar jeg skibe." Johan Schmidt Larsen var velsignet med en far, der elskede ham og hans søskende på den jyske, lavmælte måde. Følelser var ikke noget, der blev båret uden på tøjet, men til gengæld udkrystalliseredes i små-snedkerier til børnene. Smukkere og mere inderligt kan det næsten ikke siges.

Ellers blev det i spejderbevægelsen, at forfatteren slog sine folder i de tidlige år – en splejset, lidt frygtsom knægt, der aldrig for alvor engagerede sig i vildere lege og grupperinger. Også i det tidlige spejderliv hyldes forsigtighedsprincippet.

Et dybere forhold

Det første tilløb til et dybere forhold til Gud og Jesus oplever forfatteren på Holmsborg Bibelcamping, der var blevet oprettet i 1968 som Danmarks første af slagsen. En af de unge deltagere anfører (i en artikel i Søndags-B.T. samme år), at de slet ikke kan lade være med at fortælle om det, de har set og hørt på camping'en: her er noget, der er større end "pop-bal på kroen, bajere på bordet og klem i krogen" (s. 57). Forkyndelsen havde fokus på vækkelse, og den skulle blive en vigtig inspi-

ration for Schmidt Larsen.

Det er en lang og omskiftelig tjeneste for evangeliet, vi indvies i med denne bog. Vi kommer også rundt om England og om USA; et møde med repræsentanter for den ny-religiøse Moonbevægelse, der afstedkommer spørgsmålet om, hvorfor han ikke selv blev indfanget i denne åndelige fælde. Han henviser her til sin deltagelse i mange, sunde kristne netværk. Ikke alt nyt er godt, og ikke alt godt er nyt, som man siger.

Forholdet til Willow Creek, engagementet i Felix Film, www.filmogtro.dk og foreningerne Agape og Basis (sidstnævnte med fokus på kristne homoseksuelle) er andre interessante nedslag. Et helt lille smørgebord med retter fra nyere tids IM-historie, som med alle gode mavefornemmelser sendes videre ud i verden.

Johan Schmidt Larsen: "Udklip." 306 sider. Illustreret. Indb. 250 kr. Lohse, 2021.

H.C. Andersens "Levnedsbog" – igen

Anmeldt af Kirsten Krog

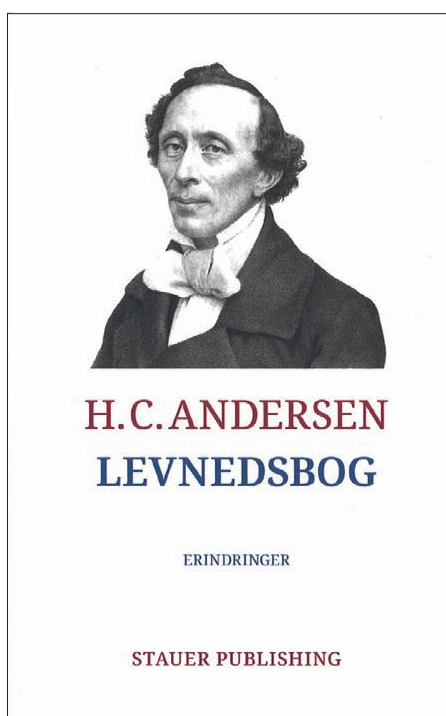
For tre år siden anmeldte jeg H.C. Andersens "Levnedsbog" udgivet af Jens Staubrand. Nu er Staubrand ude med en ny udgave af samme bog.

Jens Staubrand har sat sig for at "oversætte" gamle danske klassikere – især af Søren Kierkegaard, men også bl.a. af H.C. Andersen – til nudansk. På det sidste er flere af hans tidligere udgivelser kommet i et "andet forsøg". Det er imidlertid begrænset, hvor meget der er lavet om på sproget og formuleringerne. Til gengæld er layouten forbedret, så bøgerne fremstår mere "professionelt".

De første 27 år

H.C. Andersen skrev sin "Levnedsbog", da han var sidst i 20-erne. Den er skrevet ud fra hans dagbøger, og man regner ikke med, at den er skrevet med henblik på udgivelse. Dette giver den en egen autenticitet og vitalitet.

I bogen følger man Andersen fra barnsben i Odense, til han som 14-årig ankommer til København og senere kommer på latin-

skole i henholdsvis Slagelse og Helsingør og endelig springer ud som forfatter. Vi lukkes ind i hans drømme om at blive skuespiller, balletdanser og digter, følger ham i hans ungdomsforskelse i Riborg Voigt fra Fåborg og får et unikt indblik i den unge følsomme Andersens digtersjæl.

Digterens trosliv

Derudover bliver læseren også introduceret til hans trosliv, der nærmest må betegnes som naiv barnetro. Han skriver bl.a. om den ros, han modtager: "Jeg har ved den tid følt mig blive barn igen, inderligt og taknemligt klynget mig til Gud" (s. 195).

Men han er ikke ortodoks i sin tro. I en periode blev han undervist af en Ludvig Müller, som han beskriver som samvittighedsfuld, omsorgsfuld, munter og venlig. Han havde dog ifølge Andersen én "fejl": "Han var af de hellige" (s. 220).

Müller så, at Andersens tro var på afveje: "Da han nu holdt meget af mig og anså det for en salighedssag, blev det hans

ivrigste bestræbelse at få mig til at antage alle hans ortodokse begreber, kort sagt at omvende mig og blive en af de helliggjorte" (s. 220).

Men Andersen gjorde modstand og til Müllers spørgsmål, om han ikke troede på Djævelens eksistens, svarede han: "Men, det er just mit ord, at der ingen fanden er til, uden billedlig talt, og at der af en god Gud umuligt kan være et helvede til hvor synderen evig skal pines" (s. 221).

Af samme grund bedyrede Müller, at han, hvis Andersen nogensinde skulle tænke på at blive præst, offentligt ville protestere imod det.

Andersens "Levnedsbog" er et værdifuldt bagtæppe til forståelse af hans eventyr – og altså også, når Djævelen med jævne mellemrum dukker op i dem.

Red. af Jens Staubrand: H.C. Andersen Levnedbog - Erindringer. 290 sider. 325 kr. Stauer Publishing